

Verksamhetsberättelse 23 mars 2019-24 april 2020
för

Svensk Föreningen för Medicinsk

psykologi (SFMP)

SFMP har under verksamhetsåret, som en av två delföreningar i Sektionen för Medicinsk Psykologi, Svenska Läkaresällskapet, fortsatt sitt arbete för att främja utveckling av medicinsk psykologi och befordra intresset för psykologiska aspekter inom hälso- och sjukvård.

Styrelsen för SFMP har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Ordförande: Henry Jablonski, psykiater, psykoanalytiker, leg psykoterapeut, Stockholm

Kassör: Anders Birr, onkologi, specialist i palliativ medicin, Helsingborg

Sekreterare: Jacob Engellau, doc, onkolog, leg psykoterapeut, Lunds Universitetssjukhus

Övrig ledamot: Carin Gram, specialist allmänmedicin, Malmö

Övrig ledamot: Björn Landström, specialist i allmänmedicin, Skövde

Revisorer: Juanita Forssell, Christer Smeds, rev. suppleant Noomi Elander-Lindberg,

Valberedning: Stefan Bálint (sammankallande), Charlotta Hagstam, Sonja Holmquist

Den gångnaverksamhetsåret inleddes med en stimulerande Balintkonferens på Villa Sunna i Lund, som vi alla såg som en löftesrik inledning på ett år fyllt av aktiviteter och utveckling av Balintverksamheten. I juli nåddes vi av ett överkligt bud - att Stefan Bálint låg i respirator tetraplegisk efter en cykelolycka. Det ändade i hans död sex veckor senare. På begravningen representerades föreningen av Jacob Engellau och Henry Jablonski. Minnesrunan över Stefan finns på föreningens hemsida och i Bulletinen 2019-1. Betydelsen av den plötsliga förlusten för Balintverksamheten i Sverige är ännu svår att överblicka. Stefan lämnar ett stort tomrum efter sig. Hans minne hedrades i många sammanhang veckorna efter begravningen: vid återsamlingen av de två handlednings-/Balint-grupper han ledde, på den internationella Balintkongressen i Porto etc etc. Minnesrunor publicerades i Sydsvenskan, DN, SvD och AllmänMedicin.

***

Henry Jablonski (ordinarie) och Ulf Sundequist (suppleant) har varit SFMP:s representanter i sektionensstyrelsen. Ulf Sundequist har varit adjungerad som dess kassör. Henry representerade sektionen på SLS fullmäktigemöte och har fortsatt samordna sektionens svar till SLS beträffande Sällskapetets förslag om förändring i sektionernas anslutningsformer till SLS inkl. kravet på obligatoriskt medlemskap i SLS för sektionernas enskilda medlemmar. Samarbetet med Svenska Psykoanalytiska föreningen har varit gott och båda föreningarna har beslutat kvarstå när sektionen förändras till medlemsförening i SLS.

***

Föreningens styrelse har under året haft fyra protokollförda möten. Vid mötet 16 nov deltog dec också representanter för skrivarjuryen Carin Modeus som organisatör och lokal värdinna för Växjö-konferensen april 2020, Alla möten utom det konstituerande har skett på Skype. Antalet registrerade intresserade på utskickslistan är stabilt c:a 110, dock har antalet inbetalda medlemsavgifter för 2017 legat kring 40. Medlemmarna utgörs framför allt av läkare, de flesta allmänläkare och psykiatriker men även andra specialiteter och andra yrkesgrupper inom vården som sjuksköterskor, psykologer, sjukgymnaster finns representerade. Kontakten med Balint-aktiva i hela landet sker genom våra möten och genom

vår hemsida, via vars kontaktformulär många förfrågningar från Balintintresserade i hela landet besvarats.

***

Medlemsavgiften har varit oförändrad 200 kr. Pensionerade medlemmar som *helt* upphört med yrkesverksamhet samt medicine och psykologie studerande har hittintills varit avgiftsbefriade, men fr o m 2021 utgår avgift även för alla pensionerade läkare pga ändrad anslutningsform till SLS.

Föreningens ekonomi är stabil pga. av de fonderingar som gjorts tidigare och fortlöpande sponsring. De tyngsta utgiftsposterna under räkenskapsåret (1 jan-31 dec) har utgjorts av medlemsavgiften till International Balint Federation, resestipendier till Balintkongressen i Porto och konferenskostnaden för det nationella Balintmötet april 2019. 2019 års skrivarpriser utbetalas i januari 2020,

***

Föreningens tidskrift *Bulletinen* har utkommit med ett nummer; Henry Jablonski har varit redaktör.

Föreningens hemsida, www.sfmp.se och email-lista till medlemmarna fungerar tillfredsställande.

***

Föreningen evaluerar och prövar auktorisation av Balint-ledare i Sverige. Auktorisationskommittén bestod av Stefan Balint, Juanita Forssell, Henry Jablonski och Dorte Kjeldmand. Som ersättare för Stefan utsågs på styrelsemöte 19 november 2019 Jacob Engellau och 22 februari Carin Gram och Sonja Holmquist. Auktorisationskriterierna har tidigare kompletterats för en kategori "Ledare på väg mot auktorisation". I skrivande stund finns 19 auktoriserade gruppleddare. En ansökan har inkommit och är vilande då kommittén är under omorganisation efter Stefans bortgång.

***

2019 års skrivartävlingar är avslutade, resultaten och prisvinnande texter publicerade på hemsidan.

Som en förberedelse och del i marknadsföringen för skrivartävlingarna skrev Elsa-Lena Ryding och Henry Jablonski en artikel om tidigare skrivartävlingar som publicerades i *AllmänMedicin* och i vår *Bulletin*. Tyvärr refuserades den av *Läkartidningen*.

Vi ordnade en workshop med sex författare genomförd 6 mars på KIs lokaler på Södersjukhuset, som leddes av Pia Dellson, Henry Jablonski och Sonja Holmquist. Förutom författare och seminarieledare deltog ett tiotal åhörare. Mötet var uppskattat, diskussionerna kring texterna engagerade och mångsidiga.

Framtidens Specialistläkare (FSL) accepterade föreningens förslag om ett skrivarsymposium enligt Balintmodell på kongressen i Malmö i september. Tre bidrag ur skrivartävlingen kommer att presenteras av respektive författare.

Juryn utgjordes av Pia Dellson, Katarina Bernhardsson (litteraturvetare) och Sonja Holmquist. Kandidat- och underläkarföreningens representanter var Anna-Theresia Ekman (KUFs ordförande), Johan Nilsson och Matilda Stjernquist. Samarbetet har fungerat utmärkt. Vi diskuterar eventuella flera gemensamma program inom SLS kring skrivartävlingarna. 2021 utlyses en ny skrivartävling.

***.

Balintverksamhet

Det årliga Balintmötet ägde rum 22-23 mars 2019 på Villa Sunna, Lund. Temat var: *"Kulturmöten i vården - att möta patienter från hela världen. Reflektioner kring praktik och teori"* och inleddes av allmänläkaren Kristian Svenberg, Göteborg. En utförligare redogörelse finns i SFMP Bulletinen 2019 www.sfmp.se. Danska och finska Balintkollegorna var inbjudna men hade inte möjlighet.

Det beslutades att även nästa möte våren 2020 skulle förläggas till Växjö under lokalt värdskap av Carina Modeus med tema "Sörjande i vården". Ingrid Benkel, kurator inom palliativ vård på Sahlgrenska, som också doktorerat i ämnet och Henry Jablonski var vidtalade som inledningsföreläsare. Tyvärr tvingades vi avlysa mötet i slutet av mars pga smittskyddsläget.

Ingen ur föreningen deltog i IBF Council Meeting i maj 2019 i Budapest. Åtta svenska delegater deltog i IBF International Congress i Porto 11-15 september 2019: Jacob Engellau, Carin Gram, Anders Birr, Charlotta Hagstam, Sonja Holmquist, Tanja Olsén, Klaus Stein och Henry Jablonski

Kongressrapporter har publicerats i Bulletinen 2019-1 och i sammanställts till en gemensam i SFAMs tidskrift AllmänMedicin 2020-1.

Den danska Balintföreningen föreslog ett närmare samarbete kring ledarskapsutbildning, vilket behöver diskuteras närmare.

Henry Jablonski höll i oktober ett halvdagssymposium om Balintgruppen i Nyköping, som samlade ett 20-tal läkare. Det har resulterat i att en ny Balintgrupp startade där i januari 2020 bestående av sju ST-läkare.

I Stockholm leds fn tre Balintgrupper av aukt Balintgruppledare, en fjärde är under bildande och ytterligare intresseanmälningar strömmar in.

I Göteborg finns sedan 2016 ett mentorsprogram för med stud fr o m termin 7, som leds av Björn Landström. Där finns nu fem grupper som leds av Kjell Reichenberg, Kristian Svenberg, Solveig Wanland, Margareta Wood samt Jane Nyman. Björn leder i Skövde två balintgrupper, ST-läkare sen 2016 och en gammal grupp sen 1989! med sju deltagare.

Situationen i Skåne har drabbats hårt av Stefan Balints död. Efter Stefan olycka ombads Jacob Engellau att kontakta alla dem som Stefan hade i terapi, handledning och som Balintledare. Det var ett omfattande arbete, och stor förstämning rådde i alla de läger som berördes. De individuella kontakterna kunde, där så behövdes, erbjudas andra alternativ. Balintledarskapet har efter en tid kunnat tas över av en mycket erfaren Balintledare, nu pensionerad distriktsläkare. I Skåne pågår ett relativt utbrett Balintarbete. Inom slutenvården i Lund-Malmö så är för närvarande sju grupper aktiva med deltagare från såväl kirurgiska specialiteter, onkologi, barnonkologi, och akutmedicin. I Helsingborg är en grupp med ST-läkare inom slutenvård och allmänmedicin aktiv. I Malmö-Lund-Kristianstad är sex grupper med auktoriserade Balintledare aktiva: inom allmänmedicin med flera specialiteter, såväl ST-läkare som specialister.

En ökad efterfrågan på Balintledare har tydliggjort en brist på handledarkompetenta ledare. Med detta som bakgrund har Jacob Engellau tagit fram ett programförslag för hur en organisation och utbildning av fler Balintledare skulle kunna se ut. Denna har i dagsläget presenterats för chefsläkare på Skånes Universitetssjukhus, och för sjukhusfacklig

representant för Läkarförbundet för vidare förankring i förvaltningsledningen. Utan en sådan förankring är det svårt att skapa, genomföra och varaktigt understödja ett tillskott av fler handledarekompetenta Balintledare. I skugga av coronapandemin har inga beslut fattats, och vi avvaktar en återkoppling längre fram i år.

Samarbetet med SFAM kring Balint-frågor och skrivartävlingarna har fungerat bra. Sonja Holmquist och Dorte Kjeldmand är Balintrepresentanter i SFAM. Balint finns numera i SFAMs kurskatalog med angivna CDU-poäng. Sonja Holmquist har skrivit en utmärkt kort och sammanfattande text för SFAMs hemsida. SFAM och tidskriften AllmänMedicin har också hjälper oss fortlöpande att marknadsföra våra nationella Balintmöten och skrivartävlingar.

På årsmötet 2018 beslutades om en inventering av Balintgrupper. En rundfråga till samtliga auktoriserade Balintledare om pågående gruppaktivitet gav 100%-igt gensvar. Under 2020 planeras en ny nationell inventering av samtliga aktiva Balintgrupper.

I samband med Stefan Balints bortgång hade Henry Jablonski ett ingående och intensivt utbyte med Ola Björgell som bla är ordf i SLS programkommitté och ansvarig för FSL. Vi diskuterade många möjliga projektet för SFMP inom dessa ramar. Ola Björgell förklarade sig villig att fortsätta stötta de handledningsgrupper som Stefan tidigare har lett.

I Stockholm arrangerades under våren och hösten ett tre-timmars ledarskaps-seminarium för tre resp två deltagare, som kombinerade teoretisk utbildningen och handledning. Andra auktoriserade Balintledare och erfarna Balintgruppdeltagare intresserade av ledarskap var inbjudna att delta i om de hade tid.

Dorte Kjeldmand och Anders Birr har tagit initiativ till en internet-Balint-grupp för att kunna nå Balintintresserade i de delar av landet där en fysisk grupp inte har förutsättningar att etableras. Inbjudan finns på vår hemsida och har aviserats i AllmänMedicin. Initiativet har inte fått tillräckligt gensvar under 2019.

Balintforskning

Alla nybildade grupper med ledare på auktorisationslistan är välkomna att anslutna till de kvantitativa och kvalitativa studier som pågår. Studierna finansieras numera med bidrag från SFMP (som tidigare fått medel från Wennborgska stiftelsen och Helsingborgs FoU. Ett omfattande ideellt arbete utförs av Elsa-Lena Ryding som forskningsledare.

Ännu en fokusintervju har genomförts med allmänläkargrupp, en är inplanerad med kirurger och ytterligare två ska genomföras innan materialet sammanställs.

Den kvantitativa insamlingen av arbetsmiljö-enkäten fortsätter med nybildade grupper och uppföljning efter tre terminer, samt terminsvisa utvärderingar

Filminspelning av Balintgruppsessioner hade planerats för mötet i Växjö.

Stockholm i 31 mars 2020

För styrelsen

Henry Jablonski, ordförande